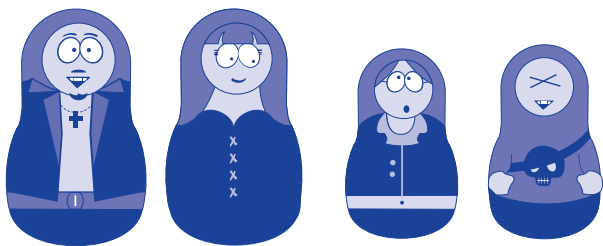

“Eigen Kracht Conferenties zijn emancipatie ten voeten uit”

Martine Iedema

Hulp van binnenuit, daar is de Eigen Kracht Conferentie op gericht. Bij deze methodiek is het eigen sociale netwerk van familie en vrienden verantwoordelijk voor het oplossen van problemen in het gezin. Er komt geen hulpverlener aan te pas. Binnen eigen kring wordt een plan met oplossingen en handelingen bedacht voor problemen als huiselijk geweld, incest, problemen bij mantelzorg of gedragsproblemen. “Bij een thuiswedstrijd heb je meer kans om te winnen.”

Toen zag ik: dit is echt hun conferentie. Zij nemen de verantwoordelijkheid en wij zijn gast.” Rob van Pagée, directeur van de Eigen Kracht Centrale is gepassioneerd en overtuigend als hij spreekt over zijn werk. Het voorval waar hij het over heeft gaat over een Aziatische familie die een conferentie hield met Van Pagée als coördinator. “De tafel was prachtig gedekt. De oudste broer stond op en ging voor in gebed. Hij bad voor een goed verloop van de conferentie. Kijk, elk gezin heeft een eigen traditie, een eigen taal, eigen eten, een eigen plaats. Het gezin neemt verantwoordelijkheid, wij zijn gast. In de reguliere hulpverlening is dat precies andersom.”

Van Pagée heeft het over een zelfhulpmethode (of beslissingsmodel) als er problemen zijn in een gezin, waarbij familie en vrienden zelf een hulpplan maken en voor een groot deel zelf zorg dragen voor de uitvoering van het plan. De coördinatoren van de Eigen Kracht Centrale helpen bij de voorbereiding en zijn aanwezig in de eerste en in de laatste fase van de conferentie.

Twee broers

In de eerste fase helpt de coördinator met het plannen van de conferentie, geeft uitleg over de methodiek en

overhandigt informatie als de familie daarom vraagt. Het tweede deel van de conferentie is de besloten tijd van de familie, waar ook de coördinator niet bij is. De conferentie bespreekt dan het probleem en stelt een plan van aanpak op. De coördinator blijft wel bereikbaar voor vragen. Als er een wettelijk kader is, wordt het plan in de derde fase aan de coördinator voorgelegd. Die accepteert alleen veilige en wettige plannen. Na drie maanden is er weer contact over de ervaringen en het verloop van de uitvoering van het plan.

Bij deze vorm van hulp wordt dus uitgegaan van de eigen kracht van een netwerk dat zich om de cliënt heen

bevindt. “Familie weet veel meer van de historische achtergrond dan een hulpverlener. Ik weet bijvoorbeeld veel meer van mijn twee broers dan ieder ander. We sliepen vroeger met zijn drieën in één bed.”

De Eigen Kracht methode werd voorbereid in 2000 en begon in 2001 met twintig conferenties. Inmiddels zijn er ruim 1.400 geweest. Deze vorm van hulpverlening is gebaseerd op de Family Group Conferencing die ontwikkeld is door Maori in Nieuw-Zeeland in 1989.

Tante Jip

Even wat cijfers. Uiteindelijk houdt gemiddeld 75 procent van de aangeelde gezinnen een formele conferentie. Ongeveer 13 procent bedenkt zonder formele bijeenkomst (zonder coördinator) een plan en bij ongeveer 12 procent lukt het niet. Dan is er teveel ruzie en in een enkel geval is er geen familie beschikbaar. Het gemid-

Folder Eigen Kracht Centrale.

deld aantal deelnemers aan een conferentie is 14. Een plan bevat gemiddeld 18 afspraken, zoals: 'tante Jip bezoekt elke vrijdagmiddag het gezin om over de voortgang te praten' of 'vader gaat een woedebeheersingstraining volgen'. Van die afspraken is tachtig procent gericht op taken voor de familie en vrienden en twintig procent op vragen aan hulpverleners. Het is namelijk zo dat het inschakelen van een professionele hulpverlener onderdeel kan zijn van het plan. Denk bijvoorbeeld aan schuldhulpverlening of aan opvoedingsondersteuning. Van Pagée: "Huiselijk geweld gaat vaak gepaard met schulden."

Na drie maanden is er terugkoppeling met de Centrale. Het blijkt dat ruim 55 procent van de plannen is uitgevoerd. In 12 procent van de gevallen is er niets van terecht gekomen. Volgens Van Pagée is dit nogal eens het gevolg van lange wachttijden bij professionele hulpverleners. Bij de rest zijn de plannen nog in uitvoering. Gezien de cijfers, die afkomstig zijn van onderzoeksbureau WESP, lijkt de methode dus effectief. Maar hoe wordt zo'n groep mensen eigenlijk gevormd? Willen mensen wel 'de vuile was buiten hangen'? Durft iedereen wel openlijk te praten? "Dat vragen veel mensen zich af", zegt Van Pagée. "Maar denk je eens in. Iedereen heeft wel een neefje waar het niet zo goed mee gaat. Foute vriendjes, misschien drugsgebruik. Je voelt meestal wel dat er iets aan de hand is ook al weet je niet precies wat. Je vraagt je af of je er wel mee mag bemoeien. Je maakt je zorgen over dat neefje. Dus als je dierbaren vraagt om mee te werken, stemmen ze bijna altijd in. Dat is niet gemakkelijk, maar ze doen het echt. De motor van huiselijk geweld is geheimhouding. Hoe groter de kring die ervan weet, hoe minder het zal voorkomen. Dit geeft het nut van de conferenties aan."

Thuiswedstrijd

Eigen Kracht gaat dus uit van het zelfhelend vermogen en van verantwoordelijkheid van het eigen netwerk. Hierdoor verdwijnt er een deel van

In Nederland wordt Eigen Kracht verschillend gefinancierd. De provincie Gelderland heeft geld beschikbaar voor de organisatie van Eigen Kracht Conferenties. Voorwaarde voor het verkrijgen van de subsidie is dat het moet gaan om het belang van een kind. De regiocoördinator Gelderland Kees Elzinga is in gesprek met de gemeenten om dit nog verder te realiseren. Aanmelden voor een Eigen Kracht Conferentie in Gelderland kan bij Kees Elzinga (tel: 06-12967878; meer informatie: <http://op.eigen-kracht.nl>).

de druk van hulpverleners. Van Pagée: "Soms beslist de kring dat het kind uit huis moet. Het wordt dan bijna altijd bij de eigen familie of vrienden ondergebracht." Van Pagée vindt de conferenties het toppunt van emancipatie. Het zelf verantwoordelijkheid geven noemt hij een burgerschapsondersteunende benadering. Eigenlijk hetzelfde van opzet is het Familie Netwerkberaad. Een principiële verschil met Eigen Kracht is dat er nu wordt gewerkt met een hulpverlener die verbonden is aan een instantie en dus belangen heeft. De coördinator van Eigen Kracht is geen hulpverlener en daarom niet belanghebbend. Hij of zij is alleen faciliterend en bemoeit zich niet met de inhoud van het probleem. De hulpverlener bij het Familie Netwerkberaad heeft meer de hand in

het proces. De bijeenkomsten vinden op het kantoor van de hulpverlener plaats. Van Pagée: "Daar is niks mis mee, begrijp me niet verkeerd. Maar bij een thuiswedstrijd heb je meer kans om te winnen."

Eigen taal

Onder allochtonen is de Eigen Kracht Conferentie nog vrij onbekend. Nuray Dogan, beleidsadviseur bij Enzovoort, hecht er daarom aan dat er ook allochtone contactpersonen worden geworven. "Alleen al vanwege de eigen taal en de eigen cultuur is dit van belang. Wanneer de coördinator iemand is die ook hun taal en cultuur kent, is het makkelijker voor het gezin om een plan te maken en dit in de eigen taal te bespreken. Ten tweede zal de coördinator sneller het vertrouwen van het gezin winnen omdat hij of zij één van hen is en ook nog eens goed op de hoogte is van onderlinge verhoudingen binnen het gezin die voortkomen uit de cultuur."

Dogan probeert de allochtone doelgroep daarom te informeren door brochures in de eigen taal te laten verspreiden. "De verwachting is dat meer bekendheid meer aanmeldingen zal opleveren. Ook proberen we nu allochtonen te werven voor de functie van coördinator. De ervaring die we hebben met deze coördinatoren is zeer positief te noemen." ■

Martine Iedema is freelance journalist

